

Procedura zobowiązania osoby uzależnionej od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego

Leczenie osób uzależnionych co do zasady jest dobrowolne, a obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu może być nałożony wyłącznie przez Sąd. Sądami właściwymi do rozpatrywania tych spraw są wydziały rodzinne i nieletnich w Sądach Rejonowych. Przepisy regulujące procedurę leczenia osób uzależnionych od alkoholu reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do Sądu złożyć wniosek mogą dwie instytucje :

- 1) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bełchatowie,
- 2) Prokurator.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA) w Bełchatowie przyjmuje wnioski o leczenie osób uzależnionych od alkoholu, które posiadają miejsce zamieszkania lub pobytu na terenie Miasta Bełchatowa.

Wnioski można składać:

- osobiście w Punkcie Obsługi Klienta Urzędu Miasta Bełchatowa, ul. Kościuszki 1 lub w Wydziale Spraw Społecznych, pok. nr 410, III piętro, w godzinach pracy urzędu,
- przy użyciu środków komunikacji elektronicznej na adres do doręczeń elektronicznych, znajdujący się na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Miasta Bełchatowa w zakładce kontakt;
- listownie na adres: Urząd Miasta Bełchatowa, ul. Kościuszki 1, 97-400 Bełchatów.

Informacje dotyczące prac MKRPA oraz danych kontaktowych poradni leczenia uzależnień dostępne są pod nr tel. 44 733 52 09.

Informacje o stanie konkretnej sprawy udzielane są tylko na miejscu - w Wydziale Spraw Społecznych Urzędu Miasta Bełchatowa ul. Kościuszki 1, pok. nr 410, III piętro.

Wniosek o leczenie do MKRPA mogą złożyć: każda osoba, która dobrze zna skalę problemu i wie, jak naprawdę wygląda sytuacja rodzinna oraz inne instytucje, takie jak: MOPS, Policja, kuratorzy, itp. Wniosek może złożyć również osoba uzależniona.

Należy pamiętać, że zgodnie z obowiązującymi przepisami, wniosek o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu można skierować wobec osoby, która w związku ze swoją chorobą alkoholową:

- 1) powoduje rozkład życia rodzinnego,
- 2) powoduje demoralizację nieletnich,
- 3) systematycznie zakłóca spokój lub porządek publiczny,
- 4) uchyla się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny.

Podczas zgłoszenia osoby, w stosunku do której jest podejrzenie uzależnienia od alkoholu, zgłaszający wypełnia wniosek, zawierający szczegółowe dane zgłaszanej osoby. Do wniosku można dołączyć dokumenty potwierdzające uzależnienie danej osoby, np.: karty leczenia szpitalnego, zaświadczenie lekarskie, informacje z Policji itp.

Ponadto w przypadku skierowania sprawy do Sądu o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu, osoba zgłaszająca może występować w Sądzie jako świadek.

Na podstawie wypełnionego wniosku, MKRPA wzywa osobę, co do której zachodzi podejrzenie, że jest uzależniona od alkoholu, do osobistego zgłoszenia się na tzw. rozmowę motywującą do leczenia. Termin zgłoszenia się na rozmowę określony jest w wezwaniu, które przesyłane jest listem poleconym.

Jeżeli:

1. Osoba chce podjąć leczenie.

To wariant najbardziej optymistyczny, bo dobrowolne podjęcie leczenia daje największe szanse na wyjście z nałogu. Zawsze należy pamiętać, że leczenie jest bezpłatne. Osoba, która dobrowolnie podejmuje leczenie w wybranym przez siebie ośrodku, nie jest pozostawiana sama sobie, gdyż zobowiązana jest do zgłaszania się na posiedzenia Zespołu Motywującego do Podjęcia Leczenia, z aktualnym zaświadczeniem potwierdzającym uczęszczanie na terapię. Zadaniem Zespołu jest wytworzenie u klienta właściwej motywacji do podjęcia bądź kontynuowania terapii. Takie osoby zawsze są informowane, że w przypadku zaprzestania leczenia i zaniedbania dostarczania zaświadczeń o kontynuacji leczenia, sprawa zostanie skierowana do Sądu.

2. Osoba wezwana przychodzi na spotkanie i oświadcza, że nie ma problemu alkoholowego (przykładowe tłumaczenie: „bo zgłoszenie jest wynikiem zemsty partnera” itp.) i nie zamierza podjąć leczenia. W takiej sytuacji osoba kierowana jest na badanie do biegłych sądowych, którzy są uprawnieni do orzekania o uzależnieniu (są to: lekarz psychiatra oraz psycholog). Badanie jest bezpłatne (koszty pokrywa Urząd Miasta Bełchatowa). Wynik badania jest bardzo istotny zarówno dla MKRPA, jak i w ewentualnym postępowaniu przed Sądem. Jeżeli z opinii biegłych wynika, że osoba nie jest uzależniona, sprawa przed MKRPA jest zamykana. Jeżeli natomiast z opinii biegłych wynika, że dana osoba jest uzależniona, to wtedy kolejny raz motywuje się ją do podjęcia leczenia. W przypadku, gdy osoba chce podjąć leczenie dobrowolnie, to zastosowanie ma wariant 1 (czyli leczenie dobrowolne, ale pod nadzorem MKRPA). Jeżeli - mimo opinii biegłych potwierdzającej uzależnienie - osoba odmawia leczenia, stosuje się wariant 3.

3. Osoba uzależniona nie współpracuje, to wniosek o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu zostaje skierowany do Sądu.

Procedura sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego jest uruchamiana w następujących przypadkach:

- 1) mimo opinii biegłych potwierdzającej uzależnienie osoby, odmawia ona przed MKRPA podjęcia leczenia,
- 2) wtedy gdy osoba zgłoszona, nie zgłosi się na badanie,
- 3) wtedy, gdy osoba w ogóle nie zgłosi się na rozmowę motywacyjną (wezwanie na rozmowę wysyłane jest listem poleconym, za zwrotnym potwierdzeniem odbioru i jest dwukrotnie awizowane przez Poczta),

- 4) w przypadku, gdy osoba zgłosi się na wezwanie Komisji i oświadczy od razu, że nie zgadza się na badanie przez biegłych i nie zamierza się leczyć dobrowolnie, sprawa również jest kierowana do Sądu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, Sąd powinien wyznaczyć pierwszą rozprawę w ciągu miesiąca od wplynięcia wniosku MKRPA. Jeżeli w danej sprawie brak jest opinii biegłych (bo np. osoba nie zgodziła się na badanie przez biegłych przed MKRPA), to Sąd kieruje taką osobę na badanie. Trzeba pamiętać, że postępowanie sądowe może się przedłużać, np. z powodu nieobecności uczestnika, uchylania się od badania przez biegłych, przedstawiania dowodów itp. Sąd ma uprawnienie do nakazania przymusowego doprowadzenia przez Policję uczestnika na rozprawę, również na badanie. MKRPA nie ma wpływu na czas rozpatrzenia sprawy przez Sąd. Ten etap postępowania odbywa się już bez udziału członków MKRPA (z pewnymi wyjątkami, gdy Sąd zdecyduje o obowiązku uczestniczenia przedstawiciela MKRPA podczas rozprawy).

Sąd może na podstawie zebranych dowodów (opinii biegłych, zeznań uczestnika, świadków, wywiadu Policji) wydać następujące orzeczenie:

- 1) oddalić wniosek, gdy osoba nie jest uzależniona,
- 2) orzec obowiązek leczenia odwykowego w otwartym (niestacjonarnym) zakładzie leczniczym (czyli poradni) lub w zakładzie zamkniętym (stacjonarnym, czyli szpitalu).

Postępowanie przed Sądem jest dla osoby uzależnionej bezpłatne. Sąd orzeka o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w formie postanowienia. Sądowy obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu trwa tak długo, jak tego wymaga cel leczenia, nie dłużej jednak niż dwa lata od uprawomocnienia się orzeczenia Sądu. Na czas trwania obowiązku leczenia Sąd może ustanowić nadzór kuratora.

Zobowiązanie nie ma charakteru przymusu prawnego.

Przymus stosowany jest:-

- 1) w momencie doprowadzania przez funkcjonariuszy Policji osoby uzależnionej od alkoholu na badanie przez biegłego psychiatrę i psychologa,
- 2) w momencie doprowadzenia przez funkcjonariuszy Policji do zakładu leczniczego na podjęcie kuracji.

Informujemy, iż w przypadku podejrzenia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny, MKRPA zobowiązana jest niezwłocznie zawiadomić o tym Policję lub Prokuratora - na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o Przeciwdziałaniu przemocy domowej.